

KAMPANIA „R@cism DELETE” – RAPORT 2009

W 2009 roku nie nastąpiły radykalne zmiany w ogólnym obrazie obecności skrajnych treści o charakterze antysemitycznym, rasistowskim, neofaszystowskim, nacjonalistycznym itp. Wyraźnie widoczne jest nasilenie się zjawiska, związanego z rozwojem tzw. Web 2.0. Serwisy¹, których treści są dynamicznie generowane przez samych użytkowników. Obserwujemy je od kilku lat i ciągle zyskują na popularności. Jednocześnie zauważyć można „porządkowanie się” rynku tego typu serwisów, w którym coraz większą rolę odgrywają te największe, często międzynarodowe. Niestety, bardzo często wykorzystywane są one do propagowania materiałów formalnych i nieformalnych grup ekstremistycznych, a przede wszystkim publikowania podobnych treści przez poszczególnych użytkowników.

Coraz większym problemem staje się zatem nie tylko propagowanie treści nawiązujących do przemocy, ale tworzenie się za pośrednictwem sieci internetowej nieformalnych społeczności, których członkowie wzajemnie wpływają na radykalizację swoich poglądów, a także utwierdzają się w słuszności przyjętych systemów wartości. Szczególnie groźne jest zjawisko społecznego przyzwolenia na umieszczenie tego typu materiałów w przestrzeni Internetu pod pozorem wolności dyskusji. Komentarze zawierające skrajne treści umieszczane są m.in. pod artykułami największych polskich portali internetowych **Onet.pl** (www.onet.pl, 12,2 miliona odwiedzin miesięcznie – szacunkowa liczba internautów w Polsce to 16 milionów osób), **Wirtualnej Polski** (www.wp.pl – 10,6 miliona odwiedzin miesięcznie), **o2** (www.o2.pl – 3 miliony wejść miesięcznie), **Interii** (www.interia.pl – 2,5 miliona), **Gazeta.pl** (www.gazeta.pl – 2,3 miliona).

Warto podkreślić, że zjawisko to dotyczy również innych portali społecznościowych. Podaje się, że najpopularniejszy z nich – **Nasza-Klasa** (około 12 milionów wejść miesięcznie) ma około 25 milionów kont (a więc około półtora raza więcej niż jest polskich internautów) i 13 milionów aktywnych użytkowników. W tej skali interesujące nas konta są promilem całości serwisu, niemniej są one wciąż obecne i aktywne. Administratorzy portalu dość niechętnie podejmują działania, jedynie w około 10% zgłoszenia w ramach kampanii „R@cism Delete” spotykają się z działaniami administracji serwisu.

Podobnie sytuacja ma się również z innymi serwisami społecznościowymi. Ruszyła szeroko zakrojona kampania mająca na celu wyeliminowanie sprzedaży materiałów rasistowskich i neofaszystowskich na **Allegro** – największym polskim serwisie aukcyjnym (około 7-10 milionów wejść miesięcznie, 5,5 miliona użytkowników, jednocześnie odbywa się około 2 milionów aukcji, szacunkowy udział na rynku serwisów aukcyjnych to około 80-90%). Akcja spotkała się z dużym zainteresowaniem mediów – programów TV, ogólnopolskich dzienników, największych serwisów internetowych. Złożyło się na nią: medialne nagłośnienie problemu, akcje graffiti, apel wystosowany do zarządu Allegro podpisany przez znane osoby oraz rozsyłany przez internautów, ekspertyza prawna. Niestety, nie spowodowało to jak dotąd zmiany polityki serwisu. Chociaż więc główny cel akcji nie został osiągnięty, to niewątpliwie wielką korzyścią było medialne nagłośnienie problemu. Było to niewątpliwie najważniejsze i najbardziej spektakularne z naszych tegorocznych działań.

Innym niepokojącym zjawiskiem jest coraz większa popularność i szerokość działania największych wortalii o skrajnym charakterze, takich jak **Nacjonalista.pl** czy **Frona.pl**, których użytkownicy umieszczają różnorodne treści o skrajnym charakterze.

Niestety, nadal również działa kilka radykalnych serwisów, wśród których najgłośniejszy jest **Redwatch** – w 2006 roku był on tematem szeroko zakrojonej akcji Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”, której wynikiem było aresztowanie jego autorów. Choć jest nadal obecny w sieci, to wyraźnie zmniejsza się jego aktywność – w 2009 roku miały miejsce jedynie cztery aktualizacje. Podobnie jak w 2008, tak i w 2009 roku odbyło się kilka ataków typu DDoS² skierowanych na serwis (ich inicjatorami nie było Stowarzyszenie), nie przyniosły one jednak długofalowych skutków, poza kilkudniowym zablokowaniem serwisu. Obecnie nadal nie zostały zakończone działania prawne wobec części twórców serwisu. Jednocześnie prokuratura odmówiła podjęcia działań wobec późniejszej działalności serwisów Redwatch i strony **bhpoland.org**, tłumacząc to bądź brakiem wykrycia sprawców (w przypadku części materiałów), bądź nielamaniem prawa w pozostałych przypadkach (polskiego lub amerykańskiego, gdzie znajdują się serwery). Niestety, również pozostałe zgłoszone przez członków Stowarzyszenia sprawy zostały przez prokuraturę umorzone, dotyczyło to m.in. popularnych serwisów z rasistowskimi i antysemitycznymi dowcipami, stron rozprowadzających materiały rasistowskie itp. Ogólna liczba stron tego typu wyraźnie się zmniejszyła na rzecz społecznościowych portali i blogów, niemniej nadal istnieją.

Dane statystyczne

W roku 2009 otrzymaliśmy w ramach kampanii „R@cism Delete” około dziewięćset zgłoszeń (spadek o około 20% w stosunku do roku 2008), z czego:

- około dwustu zawierało groźby lub obraźliwe sformułowania;
- około trzystu zawierało odnośniki do już znanych nam serwisów (najczęściej najbardziej popularnych typu Redwatch);
- około pięćdziesięciu zawierało odnośniki do nowych stron i serwisów, w tym mniej więcej dwadzieścia nowych stron zostało zakwalifikowanych do dalszych działań (z czego pięć stron udało się zamknąć), pozostałe uznane zostały za niezawierające treści rasistowskich;
- około czterystu pięćdziesięciu zawierało odnośniki do profili i wypowiedzi na portalach społecznościowych, portalach innego typu itp.

Łącznie udało się w roku 2009 (do 21 października) zablokować piętnaście stron (spadek o 26%), zgłoszono moderatorom kilkaset wpisów na różnego rodzaju portalach i serwisach społecznościowych (zarówno pochodzących od internautów, jak i z podejmowanego przez nas monitoringu), szacunkowo w około 5% przypadków wpisy zostały usunięte (ze względu na liczbę zgłoszeń monitorowanie dalszych działań prowadzone jest wyrywkowo).

Nazi-skini bijący Żyda – strona polskiego oddziału **Kościoła Twórcy**

Przypisy

¹ Web 2.0 – potoczne określenie serwisów internetowych, w których działaniu podstawową rolę odgrywa treść generowana przez użytkowników danego serwisu. Celem twórców Web 2.0 jest to, żeby sieć WWW dawała użytkownikom jak największą możliwość interakcji i integracji, użytkowania spersonalizowanych stron dla internautów z całego świata. Środek ciężkości stron WWW zostaje przesunięty w kierunku użytkownika.

² *distributed denial of service* (ang.) – atak na system komputerowy lub usługę sieciową w celu uniemożliwienia działania poprzez zajęcie wszystkich wolnych zasobów, przeprowadzany równocześnie z wielu komputerów; służą do tego najczęściej komputery, nad którymi przejęto kontrolę przy użyciu specjalnego oprogramowania – na dany sygnał komputery zaczynają jednocześnie atakować system ofiary, zasypując go fałszywymi próbami skorzystania z usług, jakie oferuje. ■